

ERFARENHETSKLASSNING AV LIVSMEDELSANLÄGGNINGAR

Bearbetats i samråd med: ALG Livs, KSG Livs	Gäller från och med: 2008-12-15
Gäller för MF/avdelning/enhet Livsmedelskontrollen	Fastställd av, datum: ALG Livs
Ansvarig för uppdatering: Emma Nordvik Premfors	Version: 1.1
Tillhör process: Planerad kontroll livsmedel	Upprättat av: Emma Nordvik Premfors
Version 1.1 sparad 2009-02-24 Mindre ändring, bl.a. tillägg att vi inte måste invänta delgivningskvitto innan vi fakturerar enligt beslut om höjd avgift, borttagning av stycke som gällde för 2008	

Innehåll

Grundinformation om rutinen	3
1.1 Allmänt.....	3
1.2 Syfte	3
1.3 Av vem utförs rutinen	3
1.4 Kontaktperson vid problem att utföra rutinen	3
1.5 System och hjälpmedel för att utföra rutinen	3
1.6 Resultat.....	3
1.7 Underlag	3
1.8 Hur ofta och när rutinen utförs.....	3
1.9 Riktlinjer och policys	3
Rutinen steg för steg	4
2.1 Översikt.....	4
2.2 Definitioner	4
2.3 Rutinen steg för steg.....	4
Nya anläggningar	4
Kontrollbesök	4
Anläggningar som ska flyttas upp i erfarenhetsklass	5
Bevakning av att uppklassade anläggningar inspekteras.....	5
Anläggningar som ska flyttas ned i erfarenhetsklass.....	5

GRUNDINFORMATION OM RUTINEN

1.1 Allmänt

Livsmedelsverket har i sin vägledning om riskklassificering och beräkning av kontrollavgifter presenterat ett system för erfarenhetsklassning. Systemet upplevs som omständligt och svårarbetat med poängberäkning utifrån olika typer av avvikelser. Stockholm har i samråd med kontrollmyndigheterna i Göteborg och Malmö tagit fram en enklare modell för erfarenhetsklassning. Denna modell följer principerna i Livsmedelsverkets vägledning för risk- och erfarenhetsklassificering av livsmedelsanläggningar men poängberäkning genomförs inte.

1.2 Syfte

Rutinen ska säkerställa en rättvis erfarenhetsklassning oberoende av vilken handläggare och enhet som handlägger anläggningen.

1.3 Av vem utförs rutinen

Rutinen utförs av handläggare, enhetschefer och kvalitetsansvarig på avdelningen för livsmedelskontroll.

1.4 Kontaktperson vid problem att utföra rutinen

Kvalitetsansvarig på avdelningen för livsmedelskontroll.

1.5 System och hjälpmedel för att utföra rutinen

Ecos.

1.6 Resultat

Anläggningar där företagaren visat bristande förmåga att följa lagstiftningen och inte rättat till bristerna efter uppmaning från Miljöförvaltningen flyttas upp i erfarenhetsklass. Anläggningar som har flyttats upp i erfarenhetsklass blir föremål för kontroll i enlighet med beslutet. Anläggningar där företagaren visat att de följer lagstiftningen flyttas ned i erfarenhetsklass.

1.7 Underlag

Resultat från kontrollen utgör underlag för om anläggningarnas erfarenhetsklass ska ändras.

1.8 Hur ofta och när rutinen utförs

Kontroller och beslut om ändring av erfarenhetsklass utförs kontinuerligt under året. Listor över anläggningar som ska ha flera besök under året tas fram i början av varje år. Uppföljningar av att objekt inspekterats enligt plan utförs i april, augusti och november.

1.9 Riktlinjer och policys

Arbetsinstruktion för att registrera ärenden och händelser ska följas.

RUTINEN STEG FÖR STEG

2.1 Översikt

Grunden i modellen är

- verksamheter som blir föremål för förläggande, förbud eller tillfälligt återkallande av godkännandet flyttas upp i erfarenhetsklass,
- verksamheter som har klarat kontrollen utan att bli underkända under de senaste 12 månaderna och vid minst två kontrolltillfällen i rad flyttas ned, och
- verksamheter som blir underkända vid första inspektionen men som har åtgärdat bristerna efter uppmaning ligger kvar i samma erfarenhetsklass.

2.2 Definitioner

Som kontroll räknas varje revision eller inspektion där ett helhets- eller delomdöme gjorts vid anläggningen. Som ”godkänd” räknas en kontroll där omdömet inte är Underkänd. Definitionen av omdömena *Utan avvikelse* (visas i Ecos som Godkänd eller Utan anmärkning), *Med avvikelse* (visas i Ecos som Godkänd med avvikelse eller Med anmärkning) och *Underkänd* görs i Livsmedelsverkets Hjälprea till Detaljhandel. En kontroll blir underkänd om det finns avvikelser i mer än fyra kontrollområden eller minst en allvarlig avvikelse. En allvarlig avvikelse är en avvikelse avseende ett ställe, tillvägagångssätt (rutin) och/eller förhållande där en brist innebär risk att livsmedel är skadliga för konsumentens hälsa eller att dess redlighet uppenbart äventyras.

I denna rutin menar vi med ”klassa upp” att ändra erfarenhetsklassen så att anläggningens avgift och kontrolltid höjs, till exempel från A till B. Med ”klassa ner” menas att erfarenhetsklassen ändras så att avgiften sänks, till exempel från B till A.

2.3 Rutinen steg för steg

NYA ANLÄGGNINGAR

I samband med godkännande eller registrering av en anläggning tas ett beslut om riskklass utifrån den av företagaren redovisade verksamheten. Erfarenhetsklassen sätts till A, utom för animalieanläggningar (853-anläggningar, producenter med bearbetade animalier samt kyl- och fryshus med animalier) där den sätts till B. I de fall där en anläggning har blivit föremål för ingripande beslut redan innan den är finns i våra register ska den dock läggas i en erfarenhetsklass ”högre” redan vid det första beslutet.

KONTROLLBESÖK

Vid kontroll av anläggningarna ska när så är möjligt en helhets- eller delbedömning anges på raden Utlåtande/Beslut i Ecos. Använder man checklistan kommer bedömningen automatiskt. Om man av någon anledning inte använder checklistan kan ofta bedömningen göras ändå. På raden för Utlåtande/Beslut förs bedömningen in (Utan anmärkning, Med anmärkning eller Underkänd). För anläggningar där kontrollerna genomförts i form av delomdöme, framför allt anläggningar med årskontrollärenden, kan en sammanfattande bedömning göras i slutet av året. Det kan till exempel vara så att anläggningen haft

avvikelser på fyra eller fler kontrollområden vid delrevisioner utförda under året, och därför får helhetsomdömet underkänd.

Bedömningen registreras som en händelse i Ecos med orsakskoden ANT och händelserubriken ”Sammanfattande bedömning av kontrollen”. I anteckningsfältet skrivs en kort motivering till bedömningen.

ANLÄGGNINGAR SOM SKA FLYTTAS UPP I ERFARENHETSKLASS

För anläggningar som varit föremål för ingripande beslut i form av föreläggande, förbud eller tillfälligt upphävande av godkännande, på grund av allvarliga avvikelser och/eller att de inte åtgärdat avvikelser efter uppmaning, höjer vi erfarenhetsklassen ett steg. Det kan finnas undantag, till exempel saluförbud som föranletts av RASFF där det aktuella företaget inte har brutit mot lagstiftningen (t.ex. histamin i tonfiskkonserver). När det är tveksamt om det ingripande beslutet ska leda till ändrad erfarenhetsklass, stäm av i det enskilda fallet med enhetschef.

Uppflyttningen i erfarenhetsklass görs i samband med att det ingripande beslutet tas.

Genomförande: Gå till registerkortet och ändra erfarenhetsklassen uppåt ett steg, till exempel från A till B. Gå till ärendet och skriv beslutet, använd mallen för beslut om höjning av årlig, se till att formulera texten under rubriken Bakgrund så den passar till ärendet. Beslutet expedieras med information om hur man överklagar.

Observera att vi inte behöver invänta delgivningskvittot på beslutet om föreläggande innan vi genomför höjning av den årliga avgiften, varken för att ta beslutet eller för att fakturera avgiften.

BEVAKNING AV ATT UPPKLASSADE ANLÄGGNINGAR INSPEKTERAS

Det är hög prioritet på att de anläggningar som klassats upp blir föremål för kontroll, detta av två anledningar:

1. Dessa företag har visat på bristande förmåga att följa lagstiftningen och vi måste för Stockholmarnas säkerhet övervaka dem.
2. Företagarna måste ges en rättvis chans att visa att de nu sköter sig så att de kan få sin avgift sänkt till normalnivån.

Dessa anläggningar tas ut på listor enhetsvis av produktionsstöd. Enhetschefen utser en ansvarig handläggare per anläggning. I de fall anläggningarna flyttas mellan enheterna är det viktigt att informationen om att det är en uppklassad anläggning förs fram så att en ny ansvarig handläggare kan utses. Den ansvarige handläggaren ser till att anläggningen besöks under året, för anläggningar med mer än fyra kontrolltimmar ska det första besöket göras under första kvartalet så att ytterligare besök kan göras under andra halvåret. I april, augusti och november tas listor ut av kvalitetsansvarig över de anläggningar som fått beslut om uppklassning av erfarenhetsklass inför året. Listorna skickas till enhetscheferna som går igenom att alla blir/har blivit föremål för kontroll.

ANLÄGGNINGAR SOM SKA FLYTTAS NED I ERFARENHETSKLASS

I samband med att ett kontrollärende avslutas görs, för anläggningar som inte ligger i erfarenhetsklass A, en kontroll av om anläggningen ska flyttas ned i erfarenhetsklass. Det gäller alltså när det finns två kontroller i följd där anläggningen har fått omdömet Godkänd/Utan anmärkning eller Godkänd med avvikelse/Med anmärkning, och ingen kontroll under de senaste 12 månaderna med omdömet Underkänd. I så fall går man till

registerkortet för anläggningen och ändrar erfarenhetsklassen nedåt ett steg, till exempel från B till A. Sedan går man tillbaka till sitt kontrollärende och skriver ett beslut om ändrad erfarenhetsklass. Använd mallen för beslut om årlig avgift och se till att texten under rubriken Bakgrund anpassas till ärendet. |